P38 OCENA STANU KOŚĆCA U KOBIET Z REUMATOIDALNYM ZAPALENIEM STAWÓW

III Środkowo Europejski Kongres Osteoporozy i Osteoartrozy oraz XV Zjazd Polskiego Towarzystwa Osteoartrologii i Polskiej Fundacji Osteoporozy, Kraków 24-26.09.2009

Streszczenia:
Ortopedia Traumatologia Rehabilitacja 2009, vol 11 (Suppl. 2), s:154-155.

P38
OCENA STANU KOŚĆCA U KOBIET Z REUMATOIDALNYM ZAPALENIEM STAWÓW

Rokita G.M.[1],Pluskiewicz W.[2], Halaba Z.P.[3], Pyssa J.[4]

[1] Poradnia Leczenia Osteoporozy, ul. Szkotnik 1, 33-100 Tarnów
[2] Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Diabetologii i Nefrologii, Zakład Chorób Metabolicznych Kości, Zabrze, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
[3] Szpital Specjalistyczny, Bytom
[4] Wydział Energetyki i Paliw, Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

Słowa kluczowe: *RZS, gęstość mineralna kości, ilościowa metoda ultradźwiękowa, wskaźnik metakarpalny, osteoporoza.*

Założenia i cel pracy. Wstępnym założeniem pracy była teza, że RZS wpływa negatywnie na stan szkieletu. Celem pracy była ocena wyników badań szkieletu wykonanych różnymi metodami: densytometryczną, radiologiczną i ultradźwiękową u kobiet chorych z RZS w porównaniu do analogicznych badań kobiet zdrowych.

Materiał kliniczny. Badaniami objęto 104 kobiety, w tym 62 kobiety chore z RZS z rozpoznaniem według kryteriów ACR z 1987

roku. Średni wiek kobiet chorych z RZS wynosił śr.56,5 ± 9,9 lat, czas trwania choroby wynosił 167,8 ± 126,1. 21 kobiet (34%) było w II okresie choroby wg Steinbrockera z umiarkowaną aktywnością procesu zapalnego. Aktywność choroby oceniano wg DAS 28. Grupę kontrolną stanowiło 42 ochotniczki z wykluczonym RZS oraz innymi chorobami lub/i terapią wpływającą na metabolizm kości. Średni wiek kobiet w grupie kontrolnej wynosił 54,2 ± 5,1 lat.

Metody. Stan zdrowia oceniano na postawie ankiet, kwestionariusza oceny zdrowia HAQ, badań laboratoryjnych, radiologicznych, ultradźwiękowych i densytometrycznych. Pomiary gęstości mineralnej kości dotyczyły: kręgosłupa L1-L4, bliższego odcinka kości udowej (szyjka oraz całe biodro), dalszego odcinka kości przedramienia w 1/3 długości. Pomiary ilościową metodą ultradźwiękową (QUS) dotyczyły: nasad dystalnych paliczków proksymalnych (pomiar Ad-SoS) oraz kości piętowej (SOS, BUA, SI). Zdjęcia radiologiczne dłoni i stóp chorych kobiet posłużyły do określenia stopnia zaawansowania choroby wg kryteriów Steinbrockera. Wskaźnik Barnetta i Nordina (*metacarpal index*) służył do oceny nasilenia osteoporozy.

Wyniki. Wszystkie wartości wyników pomiarów densytometrycznych, ultradźwiękowych oraz wartość wskaźnika metakarpalnego były istotnie niższe u kobiet chorych z RZS względem wyników w grupie kontrolnej, zarówno w całej grupie, podgrupie kobiet miesiączkujących i w podgrupie kobiet po menopauzie ($p<0,0001$).

Wnioski. Uzyskane wyniki wykazują poważne zaburzenia stanu szkieletu u kobiet z RZS. Wszystkie wykonane badania szkieletu w porównywalny sposób były zdolne do wykrywania tych zaburzeń, co ma istotne znaczenie praktyczne. Duża częstość występowania niskich wyników densytometrycznych stanowi informację, że chore z RZS powinny być rutynowo poddawane badaniom diagnostycznym w kierunku osteoporozy, a w przypadku stwierdzenia odchyleń od stanu prawidłowego należy stosować leczenie w kierunku osteoporozy.

P38
THE ASSESSMENT OF BONE STATUS IN WOMEN WITH RHEUMATOID ARTHRITIS

Rokita G.M.[1],Pluskiewicz W.[2], Halaba Z.P.[3], Pyssa J. [4]

[1] Outpatient Osteoporotic Clinic, ul. Szkotnik 1, 33-100 Tarnów, Poland
[2] Dept. and Chair of Internal Diseases, Diabetology and Nephrology, Metabolic Bone Diseases Unit, Medical University of Silesia, Katowice
[3] Specialistic Hospital, Bytom
[4] Faculty of Energy and Fuels, AGH University of Science and Technology, Krakow

Key words: *rheumatoid arthritis, bone mineral density, quantitative ultrasound, metacarpal index, osteoporosis.*

Objective and aim of the study. We assumed that rheumatoid arthritis negatively influence bone status. The aim of the study was to assess skeletal with the use of bone density measurements, quantitative ultrasound, radiography in women with rheumatoid arthritis in comparison to healthy controls.

Material. 62 women with rheumatoid arthritis recognized according to ACR recommendations from 1987 y. and 42 healthy controls (mean age 54,2± 5,1 years) were studied. Mean age of patients was 56,5 ± 9,9 years, and disease duration was 167,8±126,1 months. 21 (34%) women were in II stage of rheumatoid arthritis according to Steinbrocker stages. Disease activity was assessed using DAS 28.

Methods. We collected data in questionnaire HAQ, and laboratory, radiology, densitometric and ultrasound variables measurements were done. BMD measurements included spine, hip and forearm shaft, quantitative ultrasound measurements were performed in calcaneus and hand phalanges, hand and feet radiography allowed for estimation of disease activity, and metacarpal Barnett and Nordin index was calculated for second metacarpal bone.

Results. All measuredparameters were significantly lower in patients in comparison to controls in whole group, pre- and postmenopausal women ($p<0,0001$).

Conclusion. In womenwith rheumatoid arthritis skeletal status was seriously affected. All measurements performed comparably express changes of bone status. Therefore, patients with rheumatoid arthritis ought to be routinely screened towards osteoporosis, and adequate management should be used.